ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 8]
Total No. of Printed Pages : 8]
ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 57]
Total No. of Questions : 57]

D

CCE PR
UNREVISED

Question Paper Serial No. **41**

येथून कापा.

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 85-M
Code No. : 85-M

ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ
Subject : SOCIAL SCIENCE

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ / Marathi Version)

(ಹಳೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / Old Syllabus)

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Private Repeater)

ದಿನಾಂಕ : 23. 09. 2020] [Date : 23. 09. 2020
ಸಮಯ : ಬೆಳಗ್ಗೆ 10-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1-45 ರವರೆಗೆ] [Time : 10-30 A.M. to 1-45 P.M.
ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100] [Max. Marks : 100

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER
प्रश्न पत्रिका येथून कापून उघडा.

विद्यार्थ्यांना सामान्य सुचना :

1. प्रश्न पत्रिकेमध्ये बहुपर्यायी आणि वस्तूनिष्ठ प्रकारचे 57 प्रश्न आहेत.
2. प्रश्न पत्रिका विरुद्ध बाजूच्या आच्छादनाने सील (बंद) करण्यात आली आहे. परीक्षा सुरू झाल्यावर उजव्या बाजूने कापून तुम्हाला ती उघडावयाची आहे. प्रश्न पत्रिकेमधील सर्व प्रश्न व्यवस्थित आहेत की नाहीत ते तपासून पाहा.
3. बहूपर्यायी आणि वस्तुनिष्ठ या दोन्ही प्रकारच्या प्रश्नांसाठी दिलेल्या सुचनांचे पालन करा.
4. उजव्या बाजूच्या कडेला (काठावर) असलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शविते.
5. पेपरची उत्तरे सोडविण्यासाठी दिलेला जास्तीत जास्त वेळ प्रश्न पत्रिकेच्या पृष्ठावर वरील भागात दिलेला आहे. त्यामध्ये प्रश्न पत्रिका वाचण्यासाठी 15 मिनिटेही दिलेली आहेत.

Tear here

I. **खालील प्रत्येक प्रश्नाला किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला चार बहुपर्यायी उत्तरे दिलेली आहेत. त्यापैकी एक पर्याय बरोबर आहे. बरोबर असलेला पर्याय निवडून त्याच्या इंग्रजी मुळाक्षरासह पूर्ण उत्तर दिलेल्या उत्तर पत्रिकेमध्ये लिहा :** $10 \times 1 = 10$

1. यावर्षी म्हैसूर राज्याचे कर्नाटक असे नामकरण करण्यात आले.

   (A) 1973 (B) 1963

   (C) 1953 (D) 1956.

2. रशियाच्या मदतीने भारतात स्थापन केलेला कारखाना (उद्योगधंदा)

   (A) साखर (B) खत

   (C) कागद (पेपर) (D) लोखंड आणि पोलाद.

3. संयुक्त राष्ट्र संघटनेची (UNO) महासभा ही जागतिक संसद म्हणून ओळखली जाते. कारण

   (A) मानवी हक्काना पाठींबा देते

   (B) वर्णभेद निती विरुद्ध संघर्ष करते

   (C) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या सर्व सदस्यांचा समावेश असतो

   (D) विकसनशील राष्ट्राच्या कल्याणासाठी काम करते.

4. अस्पृश्यतेचे प्रमाण कमी होण्याचे कारण

   (A) रोजगाराच्या संधी वाढल्याणे (B) साक्षरतेचे प्रमाण वाढल्याणे

   (C) उत्तम आरोग्य सुविधा मिळाल्याणे (D) उत्तम वाहतूक व्यवस्थेमुळे.

5. दक्षिण भारतापेक्षा उत्तरेकडील महामैदाने फार उष्ण आहेत कारण ती

   (A) सपाट असल्याने (B) कमी पाऊस असल्याने

   (C) समुद्रापासून दूर असल्याने (D) वाळवंटी मातीचा प्रदेश असल्याने.

6. कृष्णा नदीवर बांधण्यात आलेल्या आलमट्टी धरणाचे नाव

(A) जवाहरलाल नेहरू (B) मोरारजी देसाई

(C) चरण सिंग (D) लाल बहादूर शास्त्री.

7. या घटना दुरुस्तीनुसार "निधर्मी" आणि "समाजवादी" हे शब्द आमच्या घटनेत सामील करण्यात आले ?

(A) 52 वी (B) 42 वी

(C) 22 वी (D) 26 वी.

8. अप्रत्यक्ष कराचे हे उदाहरण आहे.

(A) वैयक्तिक उत्पन्न (B) संपत्ती कर

(C) कंपनी कर (D) सेवा कर.

9. भविष्यासाठी बचत याकरिता उघडलेले बँकेचे खाते हे आहे.

(A) रिकरींग ठेव खाते (B) चालू खाते

(C) बचत खाते (D) मुदत ठेव खाते.

10. विप्रो टेक्नॉलॉजीचे अध्यक्ष हे आहेत.

(A) धिरुभाई अंबानी (B) एकता कपूर

(C) आझिम प्रेमजी (D) वर्गीस कुरीयन.

II. **खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा :** 14 × 1 = 14

11. इतिहासकारानी सर्वसामान्य लोकांच्या जीवनाचे लेखण कसे केले ?

12. कोणत्या दबावाखाली पेशवा बाजारीव-II नी सहाय्यक सन्य पद्धत स्विकारली ?

13. हिटलरने 'ब्राउन शर्टस्' सैन्याचे संघटन का केले ?

14. "सर्व शिक्षण आभियनाचा" उद्देश कसा पूर्ण होऊ शकतो ?

15. कायदेशीर उपायाव्यतीरीक्त हुंडा पद्धतीचे निर्मूलन कसे करु शकतो ?

16. 'भारताचे मँचेस्टर' असे मुंबईला का म्हणतात ?

17. मिश्र शेती म्हणजे काय ?

18. शेती कारखानदारीला कशी मदत करते ?

19. राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या सहाय्याने राष्ट्राच्या विकासाचे मापन करणे योग्य नाही. का ?

20. दरडोई उत्पन्न कसे काढले जाते ?

21. आपल्या घटनेच्या 24 व्या कलमानुसार कारखानदारीला बाल मजुर संदर्भात कशी (कोणती) सुचना केलेली आहे ?

22. आपली अभ्रक निर्यात का कमी झाली ?

23. UNICEF ची स्थापना का झाली ?

24. उद्योजकता कोण आहे ?

III. **खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी दोन ते चार वाक्यात लिहा :** $25 \times 2 = 50$

25. प्लासीच्या लढ़ाईचे परिणाम लिहा.

26. तिसऱ्या अँग्लो-म्हैसूर युद्धानंतर ब्रिटिशांशी लढण्यासाठी टिपूने कशी तयारी केली ?

27. जोतिबा फूलेंच्या सुधारणा लिहा.

28. रशियाची (रशीयन) क्रांती घडण्याची कारणे कोणती ?

किंवा

पहिल्या जागतिक महायुद्धाची कारणे कोणती ?

29. नफेबाजी नियंत्रित आणण्याचे उपाय कोणते ?

30. कैगा विरोधात चळवळ का करण्यात आली ?

31. मानवी हक्काच्या जागतिक घोषणेने कोणत्या गोष्टीना विरोध केला ?

32. द्विपकल्पीय पठाराचे आर्थिक महत्व लिहा.

33. मातीची धुप होण्याची कारणे लिहा.

34. अरण्य संरक्षणाच्या पद्धती लिहा.

35. दूर संवेदना तंत्रज्ञान फार उपयुक्त आहे. कसे ?

36. भूसखलनाचे परिणाम कोणते ?

37. मानवी स्थलांतर कसे नियंत्रीत कराल ?

38. पंचवार्षिक योजणेने काय साध्य केले ?

39. जागतिकोकरण हे पर्यावरणाच्या ह्रासाला कसे कारणीभूत ठरले ?

40. समुद्र प्रवासामध्ये खलाशाना मदत करणाऱ्या वैज्ञानिक (शास्त्रीय) साधनाची नांवे लिहा.

41. रेग्युलेटिंग ॲक्टमधील मुख्य तरतुदी कोणत्या ?

42. भारतीय स्वातंत्र्याच्या पहिल्या युद्धाच्या तात्कालिक कारणाचे वर्णन करा.

43. आर्थिक असमानतेचे निर्मूलन करण्यास हाती घेण्यात आलेले उपाय कोणते ?

44. निःशस्त्रीकरण ही आजच्या (अत्ताच्या) जगाची गरज आहे. का ?

45. श्रमाच्या विभागणीचे फायदे कोणते ?

46. भारतीय शेतीला मान्सूनचा जुगार असे का म्हणतात ?

47. अपारंपरिक ऊर्जा साधनांचा वापर वाढविला पाहिजेत. का ?

48. सद्याच्या कृषी क्षेत्रातील समस्याना सामोर जाण्यासाठी केलेले उपाय कोणते ?

49. स्व-उद्योग सुरु करण्यास मदत करणाऱ्या आर्थिक संस्थांची नांवे लिहा.

IV. **खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सहा वाक्यात लिहा :** 6 × 3 = 18

50. भारतातील आर्थिक बदल हा भारतीय स्वातंत्र्याच्या पहिल्या युद्धास कारणीभूत ठरला. कसा ?

किंवा

शिक्षण क्षेत्रात ब्रिटिशानी बदल कसा घडवून आणला ?

51. भारताच्या परराष्ट्र धोरणांच्या वैशिष्ट्याचे वर्णन करा.

किंवा

लोकशाही राष्ट्र म्हणून भारत आणि अमेरिका (USA) यांच्यामधील संबंधांचे वर्णन करा.

52. अस्पृश्यता निर्मूलनासाठी हाती घेतलेल्या घटनात्मक आणि कायदेशिर उपायांचे वर्णन करा.

किंवा

असंघटीत कामगारांच्या समस्यांचे वर्णन करा.

53. देशाच्या आर्थिक विकासामध्ये रस्ते वाहतुकीची भूमिका कोणती ?

किंवा

उद्योगधंद्याच्या स्थायीकीकरणावर परिणाम करणारे घटक कोणते ?

54. महिला स्व-सहाय्य संघ स्वच्छ आणि प्रगतशील समाज निर्माण करण्यास कसे योगदान देते ?

किंवा

सरकार करेतर उत्पन्न कसे गोळा करते ?

55. बँकांच्या कार्याचे वर्णन करा.

किंवा

विम्याच्या महत्वांचे वर्णन करा.

V. **खालील प्रश्नाचे उत्तर आठ ते दहा वाक्यात लिहा :** 4

56. भारताच्या स्वातंत्र्य चळवळीतील सुभाषचंद्र बोस यांच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

VI. 57. **भारताचा नकाशा काढा आणि त्यामध्ये खालील ठिकाणे दाखवा :** 1 + 3 = 4

a) $23\frac{1}{2}^{\circ}$ उत्तर अंक्षांश

b) उत्तरेकडील भारताचे महामैदान

c) बॉँम्बे हाय.

अंध विद्यार्थ्यांसाठी पर्याय प्रश्न : (प्रश्न संख्या 57 च्या ऐवजी)

भारतीयाच्या जिवनात हिमालयाचे उपयोग कोणते ? 4